

20 października 2008

Badania archeologiczne na Zamku Krzyżtopór

Na zamku Krzyżtopór w Ujeździe rozpoczynają się dziś pierwsze w historii obiektu badania archeologiczne. Inauguracja prac połączona jest ze spotkaniem władz gminy Iwaniska z wiceministrem kultury Tomaszem Mertą oraz przedstawicielami Głównej Komisji Konserwatorskiej. Wezmą w nim również udział **Lech Janiszewski** i **Marcin Perz**, członkowie Zarządu Województwa.

Na zamku Krzyżtopór w Ujeździe rozpoczynają się dziś pierwsze w historii obiektu badania archeologiczne. Inauguracja prac połączona jest ze spotkaniem władz gminy Iwaniska z wiceministrem kultury Tomaszem Mertą oraz przedstawicielami Głównej Komisji Konserwatorskiej. Wezmą w nim również udział Lech Janiszewski i Marcin Perz, członkowie Zarządu Województwa.

Rozmowy dotyczyć będą planowanych prac konserwatorskich i zagospodarowania zamku w Ujeździe oraz możliwości wykorzystania tego obiektu w działaniach promujących region świętokrzyski.

Nie jest znany dokładny okres budowy zamku. Wymienia się często rok 1621 jako datę rozpoczęcia budowy. W piśmie fundacyjnym z 1627r. Krzysztof Ossoliński wymienia fortecę i zamek Krzysztoporski. Rok 1631 został utrwalony na bramie wjazdowej prawdopodobnie oznaczając zakończenie pewnego etapu prac. Zamek, jak wynika z inskrypcji, niegdyś widocznej, na attyce, został ukończony w 1644r. Miejscowość Ujazd przyjęła nazwę Krzysztopór. Nazwa Krzyżtopór jest o wiele późniejsza.

Zamek został wybudowany w typie palazzo in fortezza, czyli łącząc cechy rezydencji z cechami obronnymi. Obiekt wzniesiony z miejscowego kamienia, stanowił zespół pałacowy i mieszkalno-gospodarczy z bastionowym systemem fortyfikacji na planie regularnego pięcioboku. Założenie wyznaczał obwód oskarpowanych wałów ziemnych z pięcioma bastionami: północnym (Bastion "Wielki Barbakan"), północno-wschodnim (Bastion "Oto dla Ciebie"), północno-zachodnim (Bastion "Korona") południowo-zachodnim (Bastion "Szary Mnich") i południowo-wschodnim (Bastion "Smok"). Dwa ostatnie znajdują się na linii bramy wjazdowej (z krzyżem i toporem).

Zespół warowny uzupełniała sucha fosa. Ziemne wały wokół zamku oskarpowane murem z kamienia były posadowione na płycie skalnej. Łączna powierzchnia murów wynosiła 3730 m².